

B R U
G G E

CEL
CULTUUR
BELEID

het Brugse kunsten- en cultuurveld

2021 - 2023

**GEZAMENLIJKE
ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN**

VOORWOORD

HET FUNDAMENT: ÉÉN ARTISTIEK ECOSYSTEEM

ELF STEIGERS

1. Structureel inzetten op overleg en afstemming
2. Stadsbestuur als schakel
3. Belang discipline-gebonden cultuurgemeenschappen
4. Impulsen voor creatie
5. Creatieve ruimte én creatief met ruimte
6. Aan de slag met/in de stad
7. Participatie en midden in de maatschappij
8. Betrekken van jong talent
9. Samen voor een inclusieve en meerstemmige aanpak
10. Dialoog kunsten en erfgoed
11. Internationale kansen

POSTSCRIPTUM

NOTITIES & BEDENKINGEN

VOORWOORD

Heel wat professionele organisaties zetten zich dagelijks in om Brugge als kunsten- en cultuurstad verder op de kaart te zetten. Begin 2021 startte de Cel Cultuurbeleid een reeks gesprekken met hen. Drie grote vragen stonden daarbij voorop: wat zijn de toekomstplannen van jouw organisatie de volgende jaren, welke samenwerkingen in Brugge zijn daarbij voor jouw organisatie belangrijk en hoe kan het stadsbestuur jullie werking zo goed mogelijk ondersteunen. Die gesprekken brachten de individuele ambities die culturele organisaties koesteren in beeld. Daarbij werd duidelijk dat de ambities van verschillende organisaties raakvlakken vertoonden met de aandachtspunten en toekomstdromen van andere spelers.

Samen staan we sterker. Vanuit deze gedachte werden de gedeelde ambities als gezamenlijke actielijnen vertaald en verder besproken met de professionele kunsten- en cultuurorganisaties.

Vanuit hun gedeeld enthousiasme groeide het magazine dat voor u ligt: 'Het Brugse kunsten- en cultuurveld – 2021-2023 – gezamenlijke ontwikkelingsperspectieven'.

Het is een werkinstrument geworden waar het Brugse kunsten- en cultuurveld samen met het stadsbestuur mee aan de slag gaan. De ontwikkelingsperspectieven worden opgebouwd rond elf pijlers, hier benoemd als 'steigers'.

Eenzijds omdat de vooropgestelde actiepunten letterlijk gezien kunnen worden als aanlegplaatsen waar verschillende culturele organisaties samen komen, om zo mogelijks te komen tot een gezamenlijke werf én aanpak. Anderzijds kunnen de steigers ook richtinggevend werken, als een eindpunt waar kunst- en cultuurorganisaties samen willen aanmeren rond een gezamenlijk doel of toekomstdroom.

Als Schepen van Cultuur zie ik uit naar de verdere trajecten die deze steigers in concrete actiepunten zullen vertalen. Ik wil me ook engageren om het traject dat nu doorlopen is binnen twee jaar te hernemen, en dan een aangepaste landschapsnota op te stellen.

Veel leesplezier!

Nico Blontrock
Schepen van Cultuur Brugge

HET FUNDAMENT: ÉÉN ARTISTIEK ECOSYSTEEM

Uit alle gesprekken blijkt dat de wil tot samenwerking binnen de Brugse kunsten- en cultuurorganisaties groot is. Uiteraard zijn er obstakels, nog uit te klaren zones, maar als uitgangspunt vertrekken we van het Brugse cultuur- en kunstenlandschap als één artistiek ecosysteem. Vijf elementen zijn hiervan de bouwstenen:

1. BRUGGE

Alle culturele actoren leven samen binnen het historisch ei van Brugge. De stad trekt hen aan, daagt hen uit en roept vragen op. En dit vanuit verschillende hoedanigheden: Brugge als cultuurtoeristische topbestemming, als erfgoedstad, als levendige cultuurstad, als centrumstad met regionaal bereik en als een leefgemeenschap met 11 deelgemeenten. Omgaan met Brugge is een voedingsbodem voor de werking van alle Brugse kunsten- en cultuurorganisaties. Tegelijk dagen ook zij Brugge uit, waarbij hun culturele programmatie en werking bijdragen tot de verdere stadsontwikkeling.

2. ÉÉN LEEFGEMEENSCHAP

Het Brugse kunsten- en cultuurveld vormt samen één fijnmazig netwerk. Binnen disciplines wordt goed overlegd en constructief samengewerkt. Samen kan zo werk gemaakt worden van de verdere uitbouw van communities rond een cultuurvorm of discipline.

3. ENERGIESTROMEN

Transdisciplinaire en cros-sectorale samenwerkingen komen meer en meer van de grond. Deze zorgen voor energiestromen binnen het ecosysteem. Ze grijpen hierbij zowel in op de stad ('stad maken' door en met cultuur) als in de leefgemeenschap (van evenementiële samenwerking naar langdurige partnerships).

4. EVENWICHT

Om goed te functioneren vraagt een ecosysteem om evenwicht. Afstemming is hiertoe een basisattitude, gekoppeld aan begrenzing en het samen blijven uitpuren van de werkingslijnen. De uniciteit van iedere speler binnen het ecosysteem is een essentieel uitgangspunt om de verhoudingen en meerwaardecreatie binnen het volledige landschap te kunnen inschatten.

5. VERBINDING

Deelname aan kunst en cultuur wordt meer en meer ingebed in een breder belevingspakket. Het gaat niet meer alleen om een concert, film, voorstelling of expo bijwonen, maar ook om de omkadering ervoor en erna. De culturele beleving overstijgt het podium en haakt in op maatschappelijke dynamieken. Cultuurhuizen transformeren tot plekken die mensen met elkaar verbinden. Voor culturele organisaties gaat het over meer dan mensen er krijgen. Er worden inspanningen getroffen om de stem van de andere te horen en om samen te zoeken naar mogelijkheden om tot reflectie te komen.

ELF STEIGERS

Zoals kort geduid in het voorwoord staat het begrip steigers hier voor de **aandachtspunten, uitdagingen en dromen** die we in de verschillende gesprekken met de Brugse kunsten- en cultuurorganisaties het vaakst hoorden terugkomen.

In vele gevallen is daarbij vrij duidelijk dat een verdere gezamenlijke aanpak van die steiger aangewezen is. Enerzijds vanuit discipline gebonden organisaties onderling, maar in bepaalde gevallen ook vanuit een wisselwerking van de kunst- en cultuuractoren met het stadsbestuur. Andere steigers bevinden zich nog in de kiemfase, maar kunnen rekenen op gedeeld enthousiasme om verder te rijpen.

We stellen hieronder elk van de elf steigers kort voor, waarbij we ook een aanzet formuleren tot verdere concretisering of actie. We vertrekken hierbij telkens vanuit de concrete actoren in het veld, hun huidige rol en mogelijke functie in de verdere aanpak van deze steiger.

STEIGER 1:

STRUCTUREEL INZETTEN OP OVERLEG EN AFSTEMMING

Alle organisaties uit de Brugse kunsten- en cultuurscène vinden het belangrijk om regelmatig samen te komen. Enerzijds om elkaar te informeren, anderzijds om werk te maken van gezamenlijke werkpunten en uitdagingen. Dit overleg gebeurt via **twee overlegplatforms**, die vanuit een schouder aan schouder relatie kunnen opereren:

OVERLEG VANUIT HET STADSBESTUUR

- Vanuit de Cel Cultuurbeleid wordt een **tweemaandelijks overleg** georganiseerd waarop alle Brugse professionele culturele organisaties welkom zijn, in aanwezigheid van de Schepen voor Cultuur. Alle genodigden kunnen zelf agendapunten aanbrengen. Informatieoverdracht staat voorop. Dit overlegplatform wordt sterk geapprecieerd door alle betrokkenen.
- Sinds augustus 2020 biedt de Cel Cultuurbeleid **gerichte ondersteuning** aan de Brugse cultuur- en kunstorganisaties bij het verder wegwijs geraken in decretale kaders en bij de uitwerking van aanvraagdossiers voor projectsubsiëring.

OPRICHTING CULTUUROVERLEG BRUGGE

De Brugse kunsten- en cultuurorganisaties zijn in volle voorbereiding van de opstart van een nieuw overlegplatform: het Cultuuroverleg Brugge.

- Dit platform wil structureel het **onderling overleg** faciliteren rond algemene kwesties in het Brugse kunsten- en cultuurveld en hierrond constructieve besprekingen mogelijk maken. Alle actoren (organisatie, individu ...) zijn welkom om ideeën aan te dragen en mee initiatief te nemen om deze te realiseren.
- Gelet op de specifieke situatie van Brugge, waar een aanzienlijk deel van de cultuur- en kunstorganisaties ook verbonden zijn aan het stadsbestuur (Brugge Plus, Cultuurcentrum Brugge, Entrepot, Openbare Bibliotheek Brugge, Musea Brugge, zie ook steiger 2) is het belangrijk om te investeren in een platform dat onafhankelijk kan spreken.
- Het Cultuuroverleg Brugge beoogt in eerste instantie **gezamenlijke visievorming**, om zo een structurele gesprekspartner te worden van de stedelijke overheid en een bruggenbouwer naar andere sectoren zoals economie en toerisme.

In het najaar 2021 wordt een traject doorlopen om te komen tot een startnota voor de werking van het Cultuuroverleg Brugge.

STEIGER 2:

STADSBESTUUR ALS SCHAKEL

Binnen het Brugse kunsten- en cultuurveld bevinden zich een aanzienlijk aandeel organisaties waarvan het **Stadsbestuur Brugge de inrichtende macht** is: Brugge Plus, Cultuurcentrum Brugge, Het Entrepot, Openbare Bibliotheek Brugge, Musea Brugge, Stadsarchief Brugge, Erfgoedcel Brugge en Raakvlak. Hun inbedding in de stedelijke overheid maakt hun werking anders op vlak van organisatiestructuur, financiering en beslissingsrecht.

- De **wisselwerking** tussen de stedelijke organisaties en het 'vrije' kunsten- en cultuurveld is sinds Brugge 2002, Culturele Hoofdstad van Europa een constante die voor culturele dynamiek in Brugge zorgt. Ook voor de toekomst blijft dit een essentieel spoor.
- De realisatie van de **Stadsrepubliek** in het Sint-Jakobskwartier vormt in dit verband een belangrijke mijlpaal, maar ook voor de nieuwe museumsite **BRUSK** wordt gestreefd naar elkaar versterkende samenwerkingsvormen.

Het **Brugse Stadsbestuur** draagt bij tot de werking van de niet-stedelijke Brugse kunsten- en cultuurorganisaties:

- De organisaties danken het stadsbestuur voor de **financiële ondersteuning** die voor de realisatie van hun werking belangrijk is. Enerzijds via de vaste werkingstoelage en anderzijds via financiële ondersteuning van periodieke events en festivals. Het is belangrijk om vanuit het stadsbestuur een adequate financiële ondersteuning van de basiswerking te blijven voorzien.
- De meeste organisaties benadrukken dat het stadsbestuur voor hen meer dan een financiële partner is, en dat ze de **inhoudelijke ondersteuning** vanuit de Cel Cultuurbeleid alsook de **logistieke samenwerking** met diverse stadsdiensten naar waarde schatten.
- **Communicatie en citymarketing** blijven cruciale instrumenten om Brugge als eigentijdse cultuurstad naar buiten te brengen. De culturele organisaties wijzen hier op het blijvend belang om vanuit de Cel Citymarketing en Toerisme Brugge een gevarieerde culturele kaart te blijven trekken in de verdere stadsprofilering (zie ook steiger 11). Er is nood aan een helder actieplan rond de verdere

communicatie van Brugge als levendige kunsten- en cultuurstad. Het kunsten- en cultuurveld wil constructief meewerken aan de realisatie daarvan.

- De Brugse kunsten- en cultuurorganisaties willen volop gaan voor verdere samenwerking met het stadsbestuur als **volwaardige samenwerkingspartners**. Ze rekenen hierbij op het **vertrouwen** van het stadsbestuur. Samenwerken is in die zin ook kunnen lossen als stadsbestuur en samen streven naar **gedeelde winst**.

Vele kunsten- en cultuurorganisaties genieten structurele of projectmatige subsidiëring vanuit de **Vlaamse Overheid**, via het Kunstendecreet, Cultureel-erfgoeddecreet, Circusdecreet, Decreet Sociaal-cultureel volwassenwerk of het Decreet Bovenlokale cultuurwerking. Deze Vlaamse subsidiëring vertrekt vanuit een complementair beleid, waarbij ook de steden en gemeenten gehoord worden.

Alle organisaties onderstrepen het belang om vanuit het Stadsbestuur Brugge proactief te **blijven inzetten op de dialoog** met de minister voor Cultuur, zijn kabinet en de bevoegde administratie (Departement Cultuur, Jeugd & Media), om zo Brugge als cultuurstad verder op kaart te zetten.

Om het onderhuids potentieel van verdere culturele kruisbestuiving binnen het artistieke ecosysteem te stimuleren en groeikansen te bieden aan nieuwe en vernieuwende initiatieven is er **nood aan extra vormen van projectmatige subsidiëring** voor professionele kunsten- en cultuurorganisaties.

De huidige 'Projectsubsidie Culturele Activiteit' richt zich op duidelijk afgebakende culturele projecten. Een **culturele impulssubsidie**, vergelijkbaar met de Subsidie Jong Ding die vanuit de Jeugddienst wordt voorzien, kan versterkend werken om nieuwe sporen of partnerships te verkennen. Daarbij is de ruimte voor experiment belangrijk. De subsidie vormt dus eerder een inspannings- dan een resultaatsverbintenis.

STEIGER 3:

BELANG DISCIPLINE-GEBONDEN

CULTUURGEMEENSCHAPPEN

Brugge kent een fijnmazig professioneel cultuurveld. Binnen de verschillende disciplines zijn er weinig of geen organisaties die een volledig gelijklopende werking uitbouwen. **Elke actor heeft zijn uniciteit binnen het ecosysteem, wat een troef is die binnen de discipline-gebonden aanpak kan leiden tot elkaar versterkende cultuurgemeenschappen.**

A. KLASSIEKE MUZIEK

In Brugge is er een boeiende concentratie aan actoren, die nog meer als één scene naar buiten kan treden, zowel lokaal, landelijk als internationaal:

- Het **Concertgebouw Brugge** bouwt als kunstinstelling verder een landelijk en internationaal relevante werking uit als presentatieplatform. Binnen het seizoensthema wordt ingezet op eigen producties, huisartiesten en festivals.
- Het **MA Festival** vernieuwt, met aandacht voor talentontwikkeling, nieuwe vormen van beleving en de internationale voortrekkersrol. Met de vernieuwde MA Competition en de tweejaarlijkse MA Academy wordt ingezet op het geven van speel- en groeikansen aan internationale getalenteerde muzikanten.
- **Anima Eterna Brugge** bouwt een nieuw hoofdstuk in haar werking uit, waarbij verschillende dirigenten op projectmatige basis worden betrokken en sterkere aanwezigheid in Brugge wordt beoogd. Het blijft als huisartiest verbonden aan het Concertgebouw Brugge.
- **Vox Luminis** blijft eveneens huisartiest in het Concertgebouw Brugge, met de intentie om zich ook in Brugge te vestigen.
- **Bryggen Bruges Strings** blaast als hedendaags strijkersorkest onder leiding van Jolente De Maeyer de werking van het Kamerorkest Brugge nieuw leven in.
- Daarnaast kent Brugge ook **gelauwerde muzikanten en klassieke stemmen** zoals Bart Naessens, Amaryllis Dieltiens ..., diverse **ensembles** (Arco Baleno, Young Musicians Bruges ...) alsook een rijk netwerk aan kwalitatief uitgebouwde amateurorkesten en -koren (Artis Dulcedo ...).

- Er is potentieel tot meer wisselwerking met het **Conservatorium Brugge**. Ensembles en orkesten kunnen workshops aanbieden, tijdens festivals kunnen artiesten en conservatoriumstudenten elkaar ontmoeten ...

Uit de afzonderlijke gesprekken met deze actoren werd duidelijk dat bij velen dezelfde doelstellingen op tafel liggen: de verjonging van het publiek en de ondersteuning van jong talent, het naar buiten treden op andere locaties en het sterker bespelen van de stad. Met het Concertgebouw Brugge als centrale as is er veel potentieel om Brugge als stad van oude en klassieke muziek vanuit deze ruimere beleving verder op de kaart te zetten; ook internationaal (zie steiger 11).

B. HEDENDAAGSE, NIET-KLASSIEKE MUZIEK

Met deze verzamelterm willen we een breed spectrum van genres benoemen: van pop, rock, jazz en indie tot hiphop, dance en elektronica.

- **Cactus Muziekcentrum** opent september 2022 haar eigen muziekclub. Dit belooft een nieuwe ankerplek te worden in Brugge voor een grote diversiteit aan muziekculturen, met centraal de concertzaal (capaciteit 700 personen).
- Met **W.E.R.F. Records** heeft kunstencentrum KAAP sinds 1993 een eigen platenlabel in huis dat als motor fungeert voor de ontwikkeling van de Belgische muziekscene. Een discipline overschrijdende aanpak staat hier voorop.
- Verschillende **openlucht muziekfestivals** vinden jaarlijks plaats in Brugge: **Cactusfestival, Bomboclat, We Can Dance, Moods ...** Deze bepalen mee de muzikale identiteit van onze stad. Als stadsbestuur is het belangrijk om te blijven inzetten op een vlotte logistieke ondersteuning.
- Concertgebouw Brugge, KAAP en Cactus Muziekcentrum zetten verder in op samenwerking. **Jazz Brugge** blijft als tweejaarlijks festival opgezet worden vanuit Concertgebouw Brugge en KAAP. Voor **AMOK** gaat KAAP jaarlijks in dialoog met verschillende partners, waaronder Cactus Muziekcentrum.

- **Cultuurcentrum Brugge** bouwt vanuit de **Brugotta**-werking verder aan een presentatieplatform voor lokaal en regionaal muzikaal talent. Binnen de seizoensprogrammatie wordt een uitgebreid muzikaal aanbod verwelkomd: van pop tot wereldmuziek, lokaal tot internationaal, jong talent tot gevestigde waarden. Via 'Nostalgia' is er een gericht aanbod voor senioren.
- Er is ook een levendige gemeenschap in de stad die ruimte biedt aan lokaal talent. Diverse **cafés** (De Kelk, Comptoir des Arts ...) zijn belangrijk als podium, naast de speelkansen in **jeugdhuizen en -herbergen** (Comma, de Snuffel) en de profilering in **platenzaken** (Cherry Picker Record Store).
- Met **Metronoom, the Jamm, Popcollege, VOXX Academie en Het Lab** van Het Entrepot is er een netwerk van spelers die muzikanten lessen aanbieden en begeleiden in hun muzikale ontwikkeling.
- **Suburb Soundz** en **DO vzw** ontwikkelden een breed gamma aan events en fuiven verbonden aan verschillende subculturen en leggen hierbij ook succesvol de brug tussen jongerenwerking en culturele programmatie.

Bij de actoren hedendaagse muziek is er op heden weinig overleg, terwijl er wel heel wat gemeenschappelijke uitdagingen zijn. Inspelend op vragen van lokale muzikanten wordt momenteel gezamenlijk een overzicht uitgewerkt van de repetitieruimtes, opnamemogelijkheden, speelkansen ...

C. ACTUELE BEELDENE KUNST

Diverse organisaties hebben elk hun eigen rol:

- Met **Triënnale Brugge** (Brugge Plus) wordt driejaarlijks actuele beeldende kunst en architectuur in de openbare ruimte gebracht. Naar de toekomst toe geven verschillende kunstenorganisaties aan dat ze interesse hebben om nauwer betrokken te worden (vb. opvoering muzikale creatie bij een Triënnale-installatie).
- Binnen haar werking op 13 locaties wil **Musea Brugge** de volgende jaren ook inzetten op de verdere dialoog met actuele beeldende kunst met nationale en internationale uitstraling, zoals het lopende traject 'Mind the Artist' al aangeeft. Dit bouwt op naar de opening van BRUSK, waar vanaf 2025 een tentoonstellingsprogrammatie wordt opgezet waar ook internationale actuele beeldende kunst haar plek zal krijgen.
- De afgelopen jaren bouwde **Cultuurcentrum Brugge** een werking uit gericht op beeldende kunstenaars uit eigen stad en regio die gesmaakt wordt door het lokale en regionale publiek. Momenteel gebeurt dit

binnen verspreide infrastructuur. Een sterkere verankering op één plek is wenselijk.

- **KAAP** wil inzetten op tijdelijke ingrepen van actuele beeldende kunst in de openbare ruimte. Het nomadisch karakter wordt verbonden aan denkprocessen over de stad, waarbij wrijving niet vermeden wordt.
- Het **Concertgebouw Brugge** bouwt verder een permanente collectie actuele beeldende kunst uit, die via het Concertgebouw Circuit wordt ontsloten.
- **Het Entrepot** geeft via de festivals 'Konvooi' en 'URB' een podium aan jonge kunstenaars en collectieven.

De **atelierwerking De Tank** (Het Entrepot) heeft de afgelopen jaren heel wat creatief talent de kans geboden om te creëren in de stad en te exposeren. Atelierinfrastructuur is absoluut nodig voor een dynamische werking rond actuele beeldende kunst (zie ook steiger 5).

- Verschillende vzw's zetten zich in om jonge kunstenaars de kans te geven om hun werk te tonen.

Kunstenal vzw presenteert actuele beeldende kunst in combinatie met andere cultuurvormen op tijdelijke, vaak leegstaande locaties.

De festivals die zo ontstaan koppelen kunst aan ontmoeting.

In zijn tentoonstellingsruimte in de Speelmanskapel zorgt **B.E.E.N.** vanaf zomer 2021 voor een jaarprogrammering actuele beeldende kunst (4 expo's/jaar) die vrijdenkend en gedurfd wilt zijn.

Elke organisatie werkt vanuit haar eigenheid verder. Wat betreft de ondersteuning en ontwikkelingskansen voor jonge lokale en regionale kunstenaars is overleg en afstemming aangewezen. Een communicatieve krachtenbundeling kan hier ook resulteren in een breder publieksbereik.

D. DANS

Rond hedendaagse dans wordt in Brugge samengewerkt tussen **Concertgebouw Brugge, Cultuurcentrum Brugge** en **KAAP** onder de noemer 'Dans in Brugge', en dit zowel via een gezamenlijke programmatie, publiekswerving en -werking.

- **December Dance** heeft als festival zijn eigen positie verworven binnen het Vlaamse en internationale landschap.
- **Bits of Dance** focust op nieuw talent en interactie binnen het danslandschap.

Klassieke dans wordt weinig geprogrammeerd.

E. FILM

Voor Film in Brugge zien we veel potentieel vanuit ervaren sterkhouders en nieuwe initiatieven.

- **Cinema Lumière** viert in september 2021 25 jaar als stadsbioscoop. Met vier zalen in De Republiek brengt ze een kwalitatief filmaanbod in het hart van de stad. Daarbij stelt Cinema Lumière zich ook open op voor samenwerkingen met andere actoren uit het Brugse filmnetwerk.
- **M000V Brugge** legt binnen de landelijke werking van het mondiaal filmfestival ook eigen Brugse accenten. Samenwerking met lokale actoren staat hierbij voorop.
- **Razor Reel** heeft als genre-filmfestival een eigen plek veroverd binnen het Brugse filmlandschap.
- Het **Kuma Anime Filmfestival** heeft potentieel om te blijven groeien.
- Met Fayard Pop-up Cinema kent Brugge de afgelopen zomers ook gratis **openluchtvertoningen** van filmklassiekers. Ook M000V programmeerde openlucht op verschillende plekken in de stad. Brugge Plus brengt met Film op het Strand elke donderdag van juli en augustus een openluchtbioscoop op het strand van Zeebrugge.
- **JEF** organiseert als Vlaamse jeugdfilmorganisatie jaarlijks het jeugdfilmfestival dat in de krokusvakantie film brengt op maat van kinderen en jongeren. Daarnaast ontwikkelt JEF ook de educatieve omkadering bij filmvoorstellingen voor scholen.
- Cultuurcentrum Brugge bracht onder 'Lessen in het donker' (nu JEF in de klas) jaarlijks een **aanbod filmprogrammatie binnen de schoolvoorstellingen**. Vanaf schooljaar 2021-2022 wordt dit programma door Cinema Lumière aangeboden.
- **Pelliculot** is een collectief van film liefhebbers die klassiekers terug op het grote scherm wil brengen. Een samenwerking met Cinema Lumière voor een maandelijkse voorstelling staat in de steigers, telkens voorzien van een inleiding. Hiernaast werkt Pelliculot ook samen met Concertgebouw Brugge, Fayard Pop-up Cinema en andere actoren.
- **De Andere Film Brugge** blijft in Kinopolis Brugge inzetten op de maandelijkse programmatie van een gevarieerd filmaanbod dat in het commerciële filmcircuit anders weinig kansen krijgt.

Om nog meer in te zetten op de onderlinge samenwerking en wederzijdse versterking ondersteunt het Stadsbestuur de komende drie jaar (start juni 2021) een overkoepelend initiatief voor de film-community met het oog op een sterkere publiekswerking en een focus op jeugdfilm en filmeducatie.

F. CIRCUS

Rond circuswerking in Brugge is al veel gerealiseerd, maar er blijft nog potentieel.

- De structurele erkenning (2021-2025) van circusatelier **Woesh** binnen het Circusdecreet is belangrijk om de stevig ontwikkelde werking rond circuseducatie nog verder te laten groeien en excelleren.
- Het circusfestival **Cirque Plus** (Brugge Plus) heeft een vaste stek in het Vlaamse circuslandschap, onder meer als partner in het netwerk voor outdoor circus 'CIRC'UIT'. Binnen het jaarlijks festival komen jong Vlaams talent en internationale toppers samen. Belangrijk hierbij is de ondersteuning die geboden wordt aan startende circusartiesten voor de creatie van hun voorstellingen. Cirque Plus kan rekenen op een Vlaamse projectsubsidie voor drie jaar (2021-2023).
- Binnen de **culturele wijkwerking** (Uitwijken) die Brugge Plus opzet is circus ook een vaste waarde.
- **Cultuurcentrum Brugge** brengt indoor voorstellingen in haar jaarprogrammatie en is betrokken in de programmatie voor Cirque Plus.

Circus kan in Brugge rekenen op een levendige gemeenschap. Vanuit krachtenbundelingen kunnen verdere stappen gezet worden voor sociaal maatschappelijke circusprojecten (inclusie, kwetsbare doelgroepen ...) en voor de creatie van circusproducties op maat van de openbare ruimte.

G. LITERAIR EN TAAL

Brugge kent op dit vlak al verschillende goedlopende initiatieven, naast kansen tot meer samenwerking en profilering:

- De **Openbare Bibliotheek Brugge** treedt op als centrale actor, in dialoog met de Brugse boekhandels en verschillende cultuurhuizen. Binnen de bibliotheekwerking wordt goed samengewerkt met schrijvers, illustratoren ...
- **Concertgebouw Brugge en Openbare Bibliotheek Brugge** nodigen onder de noemer 'Lees meer' auteurs uit om hun recente boeken voor te stellen. Hier wordt in de toekomst ook ingezet op het aantrekken van meer internationale schrijvers.
- **Musea Brugge** engageert sinds 2021 een museumdichter die zich laat inspireren door de museumcollecties om zo te komen tot poëtische interventies.

- **Cultuurcentrum Brugge** stelde woordkunstenaar Nina Everaert (Doorn Roosje) aan als één van haar huiskunstenaars 2020-2021.
- **KAAP** wil de volgende jaren ook in Brugge een literair programma uitbouwen.
- De Biekorf-site zal zich als onderdeel van de Stadsrepubliek sterker kunnen positioneren als **huis van taal en literatuur**. De volgende jaren kan hier al geïnvesteerd worden in een nauwere samenwerking rond literaire programmatie tussen de Openbare Bibliotheek Brugge, Cultuurcentrum Brugge en andere partners. KORF kan hierbij functioneren als uitvalsbasis en experimenteerplek.
- De positie van het **Gezellehuis** (Musea Brugge) is momenteel nog onduidelijk. Inspelend op de specificiteit van de plek (intieme ruimtes, tuin ...) kan het zich nog verder ontwikkelen als een uitvalsbasis voor projecten en events die inhaken op Guido Gezelle en zijn literaire en taalkundige erfenis. Het erfgoed van Gezelle kan hierbij als grondstof ingezet worden.
- Er is potentieel tot meer wisselwerking met het **Conservatorium** en de opleidingen Woord.

H. OVERIGE DISCIPLINES

Verschillende disciplines die deel uitmaken van de kunsten- en cultuursector kwamen tijdens de gesprekken maar fragmentair in beeld.

- **Theater**
Brugge kent anno 2021 geen professioneel theaterhuis meer, wat binnen het ecosysteem als een tekort aangevoeld wordt. Er is wel een rijke werking aan amateur toneelkringen en theatergroepen. Cultuurcentrum Brugge presenteert een groot en divers receptief aanbod. Brugge Plus zet in op creatie-opdrachten, gekoppeld aan diverse werkingslijnen (Uitwijken, Cirque Plus ...). KAAP en Concertgebouw Brugge werken samen voor het muziektheaterfestival 'All Arias'.
- **Fotografie**
Met het festival **Brugge Foto** bundelen de Stedelijke Academie Brugge Deeltijds Kunstonderwijs, enkele galeries en verschillende kunst- en cultuurhuizen de krachten in de maand december. Op het programma staan zowel opkomend talent als toonaangevende fotografen. Tijdelijke fotografietoonstellingen vinden hiernaast plaats bij zowel Concertgebouw Brugge, Musea Brugge, De Republiek als Cultuurcentrum Brugge.

- **Architectuur en vormgeving**
Reflectie op architectuur en ruimtelijke ordening biedt veel kansen tot wisselwerking met kunst en cultuur. Verschillende Brugse organisaties gaan hier mee aan de slag. Zo is de architectuurvereniging **Archipel** een vaste partner van zowel het Concertgebouw Brugge als Triënnale Brugge.
Voor de lezingenreeks '**Brieven aan de stad**' werkt De Republiek samen met het Architectuuratelier Dertien12.
- **Comedy**
Vanuit Brugge bouwde **Comedy Shows** zich uit tot toonaangevend platform voor Vlaams comedy talent.
- **Digitale kunst- en cultuurbeleving**
Dit domein is in volle ontwikkeling. Cultuurcentrum Brugge experimenteert via het **Playtime-festival** met hybride werkingen, waarbij fysieke events en virtuele beleving samenkomen.

I. TRANSDISCIPLINAIRE EN CROSS-SECTORALE AANPAK

Voor verschillende kunsten- en cultuurorganisaties wordt de grens tussen disciplines steeds minder relevant. Zo ontstaan er nieuwe vormen van creëren en presenteren. Het is belangrijk om als ecosysteem hier samen mee aan de slag te gaan, en verder te bouwen op de al opgebouwde kennis en ervaringen.

- Bij een **transdisciplinaire aanpak** worden verschillende disciplines zo met elkaar verweven dat ze in het eindresultaat niet meer onderscheiden kunnen worden.
- Een **cross-sectorale aanpak** vertrekt uit een of meerdere disciplines, maar zoekt hierbij intensieve samenwerkingen met maatschappelijke domeinen.

Rond beide werkingsvormen zijn in Brugge al geslaagde resultaten zichtbaar.

- Zo ging het project 'SerVies' (De Republiek) met de thematiek fijnstof letterlijk aan de slag, door een servies te creëren met fijnstof verwerkt in het glazuur.
- Met 'Bouwstof' (De Batterie) wordt plastic afvalmateriaal verwerkt en via een artistiek proces nieuw meubilair ontworpen voor de gedeelde en openbare ruimte.

STEIGER 4:

IMPULSEN VOOR CREATIE

Alle Brugse cultuur- en kunstorganisaties wijzen op het belang om in Brugge ook een stimuleringsbeleid te voeren rond kunstcreatie. Verschillende organisaties kunnen hierbij vanuit hun DNA en opdracht andere rollen opnemen.

- **Cultuurcentrum Brugge** wil de volgende jaren verder een werking uitbouwen die inzet op het ondersteunen van lokaal en regionaal talent, en dit zowel wat betreft de podiumkunsten als lokale beeldende kunstenaars. Creatie kan hier nog versterkt worden.
- Voor kunstencentrum **KAAP** blijven eigen producties de ruggengraat van hun werking. Ze werken daarbij rond verschillende disciplines, met wisselende kunstenaars.
- **Concertgebouw Brugge** wil de projecten en producten die volledig in eigen huis gerealiseerd worden nog sterker profileren als eigen creaties, en dit samen met (inter)nationale coproducties, creatie-opdrachten en verschillende residentiemogelijkheden.
- **Musea Brugge** wil opkomende internationale beeldende kunstenaars ook een platform bieden in BRUSK.
- **Brugge Plus** biedt binnen haar werking diverse impulsen rond creatie.
 - + Voor **Triënnale Brugge** worden driejaarlijks kunstenaars en architecten uitgenodigd om inspeland op het centraal thema een tijdelijke installatie te creëren.
 - + Brugge Plus schrijft creatie-opdrachten uit voor **openluchtvoorstellingen** die op Uitwijken en Cirque Plus geprogrammeerd kunnen worden.
- Met het label **Handmade in Brugge** (De Republiek) krijgen ambachtelijke makers meer dan extra profilering. Via tijdelijke projecten worden de makers ook gestimuleerd tot co-creatie en innovatie, die hen individueel maar ook als community sterker maken. Zo zorgt de 'Prijs Jonge Makers' voor extra begeleiding en ondersteuning bij de uitbouw van het ambacht en ondernemerschap van jonge beloftevolle makers.

- **Jongerencreativiteit** stimuleren is de kernopdracht van Het Entrepot. Binnen het Brugse kunsten- en cultuurlandschap neemt het hierbij een trekkersrol op (zie ook steiger 8).
- **Anima Eterna Brugge** koppelt elke muzikale uitvoering aan een grondig onderzoekstraject. Door een muziekstuk laag per laag te ontleden en te bestuderen wordt nieuwe kennis gecreëerd.

Met het Reiefestival, eerste editie in 2023, wil Brugge Plus een driejaarlijks creatie-festival op touw zetten, en dit in samenwerking met verschillende Brugse kunsten- en cultuurhuizen die vertrekkend vanuit hun expertise als structurele partners mee inzetten op een gezamenlijke aanpak.

STEIGER 5:

CREATIEVE RUIMTE EN CREATIEF MET RUIMTE

Een rode draad in alle gesprekken bleek ruimte. Nieuwe en tijdelijke ruimte, eigen en gedeelde ruimte, binnen- en buitenruimte ... In deze steiger worden zowel prangende vragen rond ruimte als kansen rond ruimte gebundeld.

Aan **atelierruimte en repetitieruimtes** is er in Brugge een gebrek. Dit is een belangrijk werkpunt.

- Atelierruimte is in de eerste plaats ruimte waar individuele kunstenaars, ambachtslui en beoefenaars van creatieve beroepen concreet aan de slag kunnen. Door deze ruimte te bundelen krijg je **atelierwerkingen**, waar creatieve beroepen en kunstenaars ook met elkaar in overleg kunnen treden en als een lokale artistieke scene kunnen opereren. Belangrijk is om bij atelierwerkingen ook voldoende opslagruimte te voorzien, alsook de mogelijkheid om de creaties te presenteren en eventueel te verkopen.
- **Werkplaatsen** bieden infrastructuur, apparaten en materiaal aan waarmee kunstenaars aan de slag kunnen. Vanuit de werkplaats wordt ook ondersteuning voorzien tijdens het artistieke proces. **Het Lab** in Het Entrepot, de **Mind and Makerspace** Howest en **House of Time** zorgen samen dat er voor diverse disciplines (printatelier, houtbewerking, 3D-printing, video-werking, opname studio ...) reeds mogelijkheden zijn. Het is belangrijk om deze werkplaatsen verder te laten groeien, in onderling overleg.
- **Residenties** geven kunstenaars een plek waar ze ongestoord kunnen werken, verbonden aan de technische ondersteuning en omkadering van het huis in kwestie. Verschillende Brugse cultuurhuizen geven elk op hun manier invulling aan het begrip:
 - + **Concertgebouw Brugge** heeft drie gezelschappen als huisartisten: Anima Eterna Brugge, Vox Luminis en Rosas. Zij brengen jaarlijks meerdere producties in het Concertgebouw Brugge. Onder de noemer 'Makers' start het Concertgebouw Brugge met een

traject waarbij vier mid-career-makers een traject van 24 maanden doorlopen.

+ **KAAP** ondersteunt individuele kunstenaars op maat van de specificiteit van de kunstenaar.

+ **Cultuurcentrum Brugge** werkt per seizoen met drie verschillende huiskunstenaars.

+ **Cactus Muziekcentrum** zal op haar eigen locatie (september 2022) een residentiewerking uitbouwen voor opkomend talent, waarbij zowel accommodatie als inhoudelijke ondersteuning voor langere periode wordt voorzien.

+ Het **MA Festival** biedt met 'Club 33' jonge internationale muzikanten kansen om als curator een eigen parcours en programma in de stad te realiseren, als onderdeel van het tiendaags festival.

- **Repetitieruimte** voor klassieke muziek en dans is onvoldoende voor handen. Voor hedendaagse muziek is er de laatste jaren wel een inhaalbeweging gerealiseerd in de stadsrand (Entrepot, Xaverianen, the Jamm).

Leegstaande panden, privaat of overheid, kunnen als tijdelijke culturele ruimte ingezet worden. Diverse culturele organisaties zijn hier al mee aan de slag.

- Het is belangrijk dat de **TANK-werking** van Het Entrepot verdergezet kan worden, ook als de huidige locatie niet meer beschikbaar is. Het stadsbestuur bekijkt momenteel de mogelijkheden om andere locaties tijdelijk in te zetten.
- **KunstGroepBrugge** zorgt voor werkruimtes voor beeldende kunstenaars via het tijdelijk gebruik van gebouwen (vaak aan de vooravond van grondige verbouwingswerken). De vereniging blijft permanent zoeken naar nieuwe ateliermogelijkheden voor kunstbeoefening.

- **DO vzw** verbindt aan de tijdelijke bruikleen van leegstaande panden ook een 'openbaring' ervan. Zo kwamen een co-workingspace, atelierruimte en evenemententuin samen in de creatieve hotspot KOER.
- **Fayard Pop-Up Cinema** vindt voor de derde zomer op rij plaats in een leegstaande villa in de stadsrand. Elke zaterdag wordt een filmvoorstelling in open lucht aangeboden, gekoppeld aan indoor filmvoorstellingen voor kinderen.

Brugge heeft voor de presentatie van **podiumkunsten een uitgebreide infrastructuur** voor handen, met zalen in verscheiden grootordes:

- **Concertgebouw Brugge:** grote zaal en Kamermuziekzaal
- **Cultuurcentrum Brugge:** Stadsschouwburg, Biekorf, De Dijk, Daverlo en de Magdalenazaal
- **KAAP:** de Groenplaats en De Werf
- **Cactus Muziekcentrum:** vanaf september 2022 een nieuwe muziekzaal

Deze diversiteit aan culturele podia is een troef voor Brugge.

De **aanwezige infrastructuur voor actuele beeldende kunst** is verspreid over verschillende locaties: de Bogardenkapel, Stadshallen, Biekorfpassage, De Tank, Musea Brugge, Speelmanskapel, Concertgebouw Brugge, diverse galeries ...

- Eén centrale stedelijke uitvalsbasis, die door verschillende actoren (Cultuurcentrum Brugge, Het Entrepot ...) gedeeld gebruikt kan worden als presentatieplatform en ontmoetingsplek is aangewezen. **De Poortersloge** zou de volgende jaren ingezet kunnen worden om dit potentieel te verkennen.
- Musea Brugge ontwikkelt onder de noemer **BRUSK** een nieuwe tentoonstellingshall binnen het museumkwartier. De culturele belevingsplek die hier ontstaat zal een brede internationaal gerichte tentoonstellingsprogrammatie realiseren.

Binnen Brugge is er ook nood aan **permanente openlucht infrastructuur**.

- Door één of meerdere plaatsen zo in te richten dat er voldoende voorzieningen (elektriciteit, sanitair ...) zijn, kunnen er in openlucht presentatieplekken ontstaan die door verschillende Brugse culturele organisaties gebruikt kunnen worden. Uitzomerlijk 2020 toonde het potentieel van dergelijke plekken aan met de programmatie in de Gezelletuin en op de Genencor-site (House of Time).
- De verdiensten van het **Minnewaterpark** als uitvalsbasis voor het Cactusfestival en Feest in het Park spreken voor zich. Bij de vooropgestelde heraanleg van het park werden ook de festivalorganisatoren betrokken.
- De buitensite van **Het Entrepot** werd inspelend op de coronapandemie ontwikkeld als polyvalente eventspace. In juni 2021 vond hier de concertreeks 'Buiten spelen' (Cactus Muziekcentrum) plaats. De site kan verder doorgroeien als culturele openlucht infrastructuur.
- De **herinrichting van 't Zand**, met een voorplein voor het Concertgebouw Brugge en zittribune bij de open reien, maakt kleinschalige openluchtconcerten mogelijk.

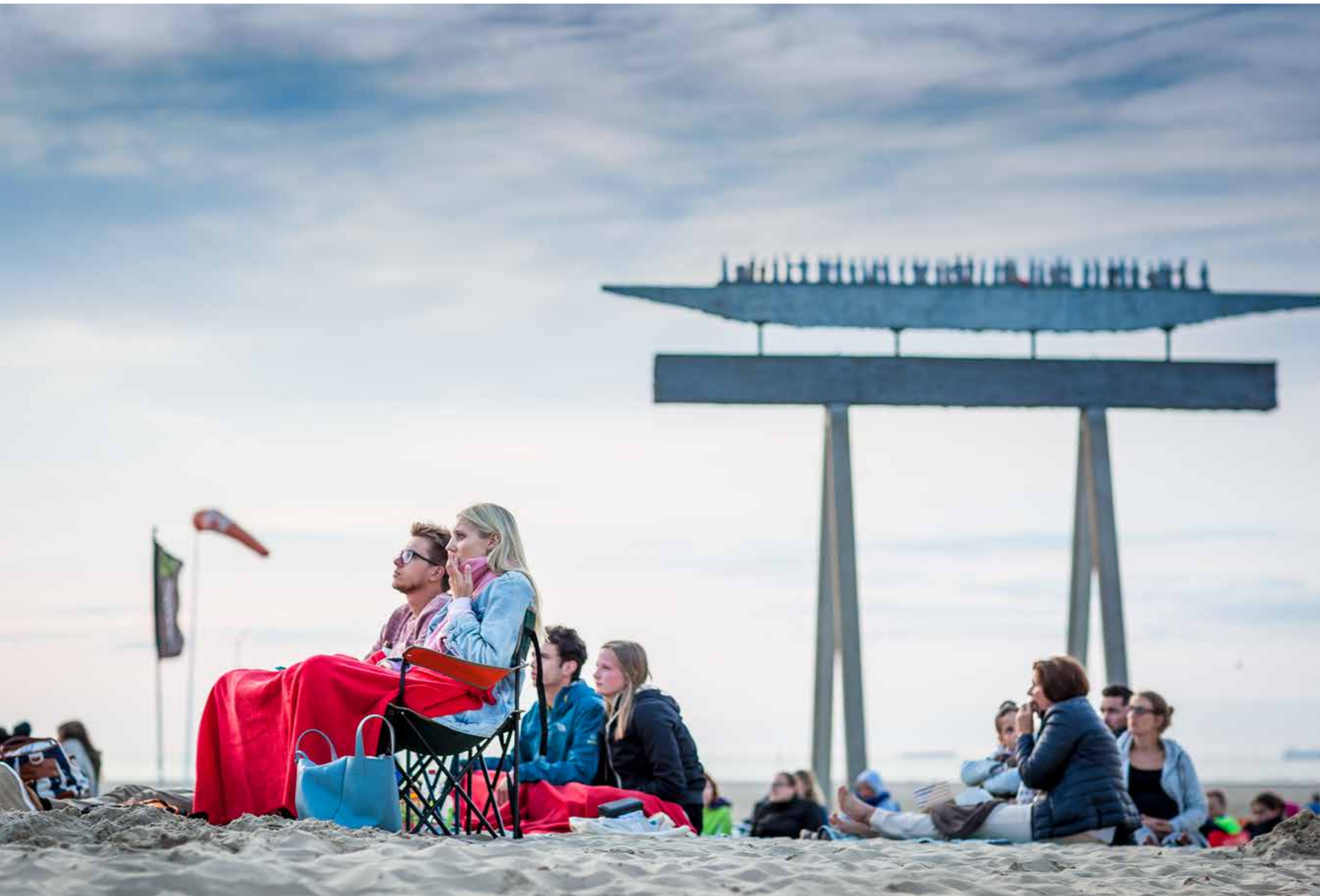
Binnen het artistiek ecosysteem Brugge is de infrastructuur gebonden aan cultuurhuizen. Elk bespeelt primair de eigen podia. De laatste jaren is er meer en meer vraag om **bepaalde podia ook meer te delen**. Binnen de stedelijke infrastructuur zijn hier alvast opportuniteiten.

- De **Biekorfzaal en -foyer** kunnen binnen de Stadsrepubliek verder uitgroeien tot een gezamenlijke toonplek van alle betrokken actoren.
- De **Poortersloge** kan voor de presentatie van lokale en regionale actuele beeldende kunst de centrale as worden, die naast tentoonstellingsinfrastructuur ook mogelijkheden biedt voor extra publiekswerking (debatten, artist talks ...).
- Met de ingebruikname van de eigen muziekclub door Cactus Muziekcentrum zijn er ook kansen om de **Magdalenazaal** extra en anders in te zetten.

Tenslotte benadrukken we het belang van **knooppunten binnen het culturele ecosysteem**. Dit zijn fysieke plekken waar organisaties samen kunnen huizen, elkaar kruisen, ontmoeten en versterken.

- **De Republiek** biedt enerzijds onderdak aan verschillende culturele actoren (Cinema Lumière, MOOOV, Cel Cultuurbeleid) en is anderzijds een tijdelijke uitvalsbasis voor jonge ondernemers en creatief talent. Vanuit de eigen opgebouwde ervaring wil het Republiek-team ook advies verlenen en mee op de kar springen bij de verdere ontwikkeling van andere knooppunten.
- **Het Entrepot** is de centrale hub voor jong creatief talent. De integratie van atelierinfrastructuur op de site is een cruciale en noodzakelijke aanvulling.
- De realisatie van het stadsvernieuwingsproject **De Stadsrepubliek** rond de Biekorf-site zorgt voor nog meer mogelijkheden om de Sint-Jakobsbuurt verder als creatieve wijk te ontwikkelen.
- **Cactus Muziekcentrum** (opening september 2022) wil een levendig open huis rond actuele muziekcultuur worden, met naast de concertzaal (Cactus Club) ook een Cactus Café waar muzikaal talent aan het publiek wordt gepresenteerd en extra publiekswerking (lezingen, expo's, jamsessies ...) wordt opgezet.
- Het Brugse kunsten- en cultuurveld kijkt de ontwikkeling van de **museumsite BRUSK** enthousiast tegemoet en kijkt er naar uit om deze kunstsitatie mee leven in te blazen.

Het Entrepot, KAAP en De Republiek zijn de trekkers van het initiatief **Punt 365**, dat de Brugse kunsten- en cultuursector uitnodigt om samen een ambitieus, maar realistisch en breed gedragen actieplan op te maken rond infrastructuur voor artistieke creatie. De kick-off is voorzien voor najaar 2021.

STEIGER 6:

AAN DE SLAG MET/IN DE STAD

Zoals we al schreven in de inleiding: Brugge is een voedingsbodem waar alle Brugse culturele organisaties mee aan de slag gaan. Voor enkele organisaties is de **verdere stadsontwikkeling** een uitgangspunt om hun culturele werking aan vast te haken.

- **De Republiek** ziet zich als een incubator voor stadsontwikkeling, waarbij vanuit transversale lijnen (duurzaamheid, ondernemerschap, inclusie, ambachten ...) wordt ingezet op een innovatieve projectwerking. Verschillende culturele actoren ondersteunen het overkoepelend belang van De Republiek als platform voor debat, discussie ...
- **De Batterie** ontwikkelde een stevige expertise in langdurige participatieve onderzoekstrajecten verbonden aan stadsontwikkelingsprojecten. Reflectie op de stad zit volop in hun werking verweven.
- **KAAP** wil als kunstencentrum de stad beroeren, en dit in samenwerking met verschillende organisaties. Alle stemmen moeten hierbij aan bod kunnen komen, zeker ook diegenen die zorgen voor wrijving.

Enkele organisaties gaan in hun werking bewust aan de slag met de **openbare ruimte**.

- Voor **Brugge Plus** is de openbare ruimte het primaire werkterrein. In hun breed gamma van uiteenlopende projecten heeft de organisatie al heel wat ervaring opgebouwd met kunst- en cultuurpresentatie in open lucht.
- Verschillende kunst- en cultuurorganisaties gaan eerder projectmatig met de openbare ruimte aan de slag. Dit kan zowel als toonplek (vb. project 'Met Vlag en Wimpel' (Brugge Plus - De Batterie) tijdens KrikKraak 2021, openluchtexpo 'Sluit(e)rtijd' (Cultuurcentrum Brugge)), of als podium (vb. Iedereen Klassiek en Gold (Concertgebouw Brugge), Airbagfestival (Cultuurcentrum Brugge)).

Diverse huizen geven aan dat ze nog sterker willen inzetten op outreachend werken, waarbij de creaties en voorstellingen de traditionele podia verlaten en binnen de specifieke leefwereld van bepaalde doelgroepen worden aangeboden.

- Het **MA Festival** wil met de 'MA Academy' internationale opkomende musici verder vormen tijdens een vijfdaagse workshop. Aan het traject worden ook toonmomenten op locatie (vb. woonzorgcentra) gekoppeld.
- **M000V** stapt mee in de vernieuwde werking rond Uitwijken (Brugge Plus), waarbij ze in overleg met buurtbewoners ook filmprojecties op straatniveau voorziet via garage-cinema, façade-cinema of gewoon in open lucht.

STEIGER 7:

PARTICIPATIE EN MIDDEN IN DE MAATSCHAPPIJ

Rond **cultuurparticipatie** voor diverse bevolkingsgroepen en kansengroepen is de afgelopen twintig jaar geïnvesteerd in een stevig Brugs werkingskader.

- De **buurtgerichte cultuurwerking** van Brugge Plus (Uitwijken ...) blijft een succesvolle formule om cultuur dicht bij de bewoners van de deelgemeentes te brengen. Hier wordt blijvend ingezet op het zoeken naar drempelverlagende manieren om een brede waaier aan cultuuruitingen toegankelijk te maken voor een zo breed mogelijk publiek.
- Voor veel Brugse kunsten- en cultuurorganisaties zijn trajecten rond **maatschappelijke participatie** een focuspunt geworden. In de begeleiding hiervan bouwde De Batterie een eigen werkingsdynamiek uit. Sociaal-culturele spelers zoals Avansa regio Brugge gingen hier ook mee aan de slag.
- Vele organisaties zijn partner in het **netwerk vrijetijdsparticipatie**, dat mensen uit kansengroepen toegang biedt tot hun programmatie. Deze belangrijke werking wordt ook de volgende jaren verdergezet.

Diverse organisaties bouwden over de jaren heen ook een werking uit naar **kwetsbare doelgroepen**.

- Voor **Avansa regio Brugge** is het werken met en voor kwetsbare groepen, en met organisaties die deze groepen bereiken, een centrale doelstelling. De primaire focus ligt hier op mensen met een migratieachtergrond en mensen in armoede.
- **Circusatelier Woesh** en **Brugge Plus** (Cirque Plus, Uitwijken) werken projectmatig samen aan sociaal maatschappelijke circusprojecten.
- Binnen House of Time (Brugge Plus) is een netwerk van **sociale jongerenorganisaties** vanaf de opstart betrokken. Samen spannen ze zich in om voor kwetsbare jongeren een ontmoetings- en creatieplek te zijn.

- Vanuit een sterke samenwerking met de voorzieningen Bijzondere Jeugdzorg realiseert **De Batterie** projecten met kwetsbare jongeren die lonen.
- Het **Concertgebouw Brugge** bouwde aangepaste cultuurbelevingsformules uit voor onder meer mensen met een verstandelijke beperking, gevangenen en mensen met dementie.

Diverse Brugse kunsten- en cultuurorganisaties hechten veel belang aan hun maatschappelijke rol. In hun werking haken ze bewust in op **maatschappelijke uitdagingen en thema's**.

- (Super)diversiteit en inclusie, duurzaamheid en ecologie, burgerschap en solidariteit, globalisering en glocalisering ... dit zijn slechts enkele voorbeelden van maatschappelijke thema's waarrond het publieke debat volop woedt.
Avansa regio Brugge en De Republiek willen beide het gesprek rond maatschappelijke thema's mee initiëren, faciliteren en verdiepen. Dit kan verschillende vormen aannemen: debatavond, lezingencyclus, artistiek of participatief traject, waarbij per thema maximaal stadsbreed samengewerkt wordt met andere culturele actoren en welzijnsorganisaties.
Daarbij wordt ingespeeld op de Brugse vertaalslag van deze wereldthema's, verbonden aan de actuele stadsontwikkeling en specifieke lokale uitingen.
- Andere organisaties nemen maatschappelijke thema's als kapstok waarrond ze hun culturele jaarwerking opbouwen. Zo zet het **Concertgebouw Brugge** haar seizoen dramaturgie in om met uiteenlopende culturele en maatschappelijke partners aan de slag te gaan.

- Om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken is het belangrijk om verder samen te werken met spelers uit aangrenzende sectoren zoals **welzijn, preventie, ruimtelijke ordening, klimaat** Verschillende stedelijke netwerken zijn ondertussen goed uitgebouwd, maar verder overleg en afstemming blijven belangrijk.

Participatieve processen rond kunst en cultuur zijn belangrijke instrumenten om de cultuurbeleving blijvend open te stellen voor een verscheidenheid aan doelgroepen. Ze kunnen sleutels vormen in het verder betrekken en empoweren van verschillende doelgroepen.

- **De Batterie** zet gericht in op participatie vanuit de samenwerking tussen kunstenaars en een specifieke doelgroep. Voor het Brugse kunsten- en cultuurveld zijn ze de afgelopen jaren uitgegroeid tot een belangrijke schakel in de realisatie van de **artistieke participatieve processen** die zij opzetten.
- Participatie staat ook voor het **maximaal betrekken van gemeenschappen** die een welbepaalde vorm van cultuur beoefenen of er nauw bij betrokken zijn. 'Handmade in Brugge' is een treffend voorbeeld van dergelijke gemeenschap, maar evenzeer de Brugse scène rond actuele beeldende kunst.

STEIGER 8:

BETREKKEN VAN JONG TALENT

Voor vele cultuur- en kunstorganisaties is het aanspreken van een jonger publiek prioriteit in de volgende jaren. De verjonging van het cultureel publiek is een gedeelde ambitie.

Een belangrijk aspect om dit te bereiken is **jongeren betrekken in de werking**.

- Diverse huizen ontwikkelden hiertoe een **eigen jongerenwerking** (Cultuurcentrum, Concertgebouw, Musea Brugge, Cinema Lumière & MOOOV ...).
Hier leeft wel een vraag rond meer overleg en afstemming. Daarbij dienen zeker ook actoren uit het jeugdveld (Het Entrepot, Jong Volk, Jeugdendienst ...) en het Deeltijds Kunstonderwijs (Academie, Conservatorium) betrokken te worden.
- Wat betreft **kwetsbare jongeren** is er een goede traditie van samenwerking met welzijnspartners (Bruggen voor Jongeren, Route 36). Maar ook hier blijft de nood tot afstemming belangrijk.

Een tweede belangrijk spoor is **creëren met jong talent**. Jong creatief talent moet kansen krijgen om hun ei te leggen. Ondersteuning en begeleiding is hierbij cruciaal.

- De jongerentheaterproductie die Cultuurcentrum Brugge opzet met theatermaakster Anna Verammen is hier een voorbeeld van, maar ook het engageren van Young Musicians Bruges voor een soundscape in het lichtparcours Wintergloed 2021. Concertgebouw Brugge biedt kansen aan preprofessionele jeugdorkesten.
- Vele jongeren zijn zelf volop bezig met het vormen van hun **artistiek talent**.
Het Entrepot zet centraal in op het zo goed mogelijk faciliteren en **ondersteunen** van deze jongeren. Verschillende actoren (DO vzw, Jong Volk, De Snuffel, Turbo, Cultuurcentrum Brugge (Brugotta) ...) ondersteunen jongeren en jongerenorganisaties gericht in de processen die zij opzetten.

Een derde cruciaal element is de **ondersteuning van jonge culturele organisaties**. Zij geven aan dat er ruimte – letterlijk en figuurlijk – nodig is om onafhankelijk en projectmatig te kunnen werken. Het is belangrijk dat er ook plekken zijn waar er geëxperimenteerd kan worden, die geen deel uitmaken van een cultuurhuis. De vrijheid tot experiment is een belangrijke factor voor de groei en verdere ontwikkeling van jonge culturele organisaties.

Tenslotte is het ook belangrijk om binnen de cultuur- en kunstorganisaties in te zetten op **nieuwe thema's en formats** die een jonger (en ander) publiek aanspreken. Een goed voorbeeld hiervan is het festival Playtime, waarbij Cultuurcentrum Brugge gaming en cultuur met elkaar verbindt.

STEIGER 9:

SAMEN VOOR EEN INCLUSIEVE EN MEERSTEMMIGE AANPAK

Een belangrijk aandachtspunt voor het Brugse kunsten- en cultuurveld is samen inzetten op een inclusieve en meerstemmige aanpak. Het bereiken van een divers publiek is slechts de start.

Het doel is **verschillende stemmen, perspectieven en standpunten aan bod laten komen** en deze integreren in de totaalwerking van culturele organisaties. Een inclusiever aanbod met aandacht voor culturele diversiteit op vlak van creatie, representatie en storytelling is noodzakelijk om het aanbod aantrekkelijk te maken voor elke Bruggeling. Dit is een bijzondere uitdaging voor elke organisatie op zich.

Samenwerking en kennisdeling zijn aangewezen om te komen tot **gezamenlijke visieontwikkeling** rond inclusie en meerstemmigheid. De laatste jaren groeit al een plan van aanpak bij diverse culturele en kunstenorganisaties. Het is belangrijk om hierop verder te bouwen. Een **lerend netwerk** rond een inclusieve en meerstemmige aanpak is aangewezen, met ruimte voor experiment en gezamenlijke projecten die kunnen leiden tot beargumenteerde keuzes. Het is belangrijk dat alle organisaties, groot en klein, deel kunnen uitmaken van dit netwerk om een werking op maat te ontwikkelen en al doende extra expertise op te bouwen.

Het project **'Culture Crossing'** van DO vzw belooft het pad hier mee te effenen. In dit project krijgen jonge nieuwe Vlamingen de kans om samen met cultuurhuizen een avondvullend programma te maken rond onderwerpen die hen begeistere(n). Cultuurcentrum Brugge, Openbare Bibliotheek Brugge, Musea Brugge en Het Entrepot zijn partners in dit project dat zowel inhaakt op verjonging als diversifiëring. Elk event wordt gelivestreamd, gecapteerd en nadien online verder gedeeld in de vorm van vlogs en podcasts.

Daarnaast is het belangrijk om **gespecialiseerde organisaties** uit aangrenzende domeinen maximaal te betrekken. De **Diversiteitsdienst Stad Brugge** is een evidente partner, evenals de **federaties van zelforganisaties** (sociaal-culturele verenigingen van mensen met een migratieachtergrond) zoals FMDO, FZO en andere. **Avansa regio Brugge** kan lessons learned uit geslaagde inclusieve projecten rond cultureel erfgoed en sociaal-artistiek werk als bouwstenen delen met kunsten- en cultuurorganisaties.

STEIGER 10:

DIALOOG KUNSTEN EN ERFGOED

In Brugge is er een sterke traditie van **overleg tussen het professioneel cultureel-erfgoedveld en de cultuur- en kunstorganisaties**.

Samenwerking werd in het verleden meermaals verkend naar aanleiding van tentoonstellingen of stadsbrede projecten. Het is aangewezen om die zinvolle samenwerkingen blijvend te stimuleren en nog te versterken.

- **Musea Brugge** speelt als internationaal opererende museumgroep een sleutelrol in dit netwerk. Via het traject **'Mind the Artist'** worden in 2021 drie Brugse kunstorganisaties (KAAP, MOOOV, Concertgebouw Brugge) uitgenodigd om aan de slag te gaan met de collecties en de verschillende museumlocaties. Ze krijgen hierbij carte blanche om op multidisciplinaire wijze de collecties te bevragen. De resultaten van deze take-overs kunnen inspirerend werken voor een verdere wisselwerking in de volgende jaren.
- **Openbare Bibliotheek Brugge** en het **Stadsarchief Brugge** beheren collecties papieren erfgoed met landelijke en internationale uitstraling. In deze collecties zit heel wat minder gekend erfgoed, waar kunstenaars en culturele organisaties mee aan de slag kunnen. Dat kan zowel bestaan uit het interpreteren van bronnenmateriaal, als het actualiseren of anders contextualiseren.
- **Erfgoedcel Brugge** neemt als netwerkorganisatie een voortrekkersrol op zich voor Brugs cultureel erfgoed dat niet door professionele organisaties wordt bewaard. Erfgoedzorg en -ontsluiting gaan hierbij hand in hand, met ruimte voor vernieuwing en experiment.
- **Raakvlak** zet als intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst in op publiekswerking, vooral rond het archeologisch onderzoek. Het is een dankbare brug naar bredere culturele connecties, zoals de samenwerkingen met diverse partners (Handmade in Brugge, House of Time) aantonen.

Verschillende kunst- en cultuurorganisaties willen de volgende jaren meer inzetten op het **erfgoed verbonden aan hun werking**.

- De **Koninklijke Stadsschouwburg Brugge** bezit een collectie podiumtechnisch en scenografisch erfgoed. Cultuurcentrum Brugge wil een lange termijn werking uitbouwen rond de presentatie hiervan, en dit samen met andere Vlaamse cultuurhuizen die gelijkaardige collecties beheren. De Stadsschouwburg Brugge wil zo uitgroeien tot een voor Vlaanderen relevante presentatieplek van podiumtechnisch en scenografisch erfgoed.
- Instrumenten zijn de werktuigen die muzikanten nodig hebben om zich uit te drukken. Vele orkestleden van **Anima Eterna Brugge** bouwen zelf instrumenten, of restaureren ze. Anima Eterna Brugge wil dit ook zichtbaar maken in hun werking. Voor het ambachtelijke is Handmade in Brugge (De Republiek) een aangewezen partner, maar ook Brugse erfgoedcollecties kunnen vanuit de blik van de muzikant anders gepresenteerd worden.

Op vlak van **immaterieel erfgoed** is het belangrijk om verder in te zetten op de dynamische werking rond vakmanschap en ambachten. De volgende jaren worden ook belangrijke stappen gezet om de Praalstoet van de Gouden Boom nieuw leven in te blazen.

- Vakmanschap leeft in Brugge. Het 'Handmade in Brugge'-label resulteert in een sterk netwerk van vakmannen en -vrouwen die verder betrokken kunnen worden in een **culturele werking rond vakmanschap**. Het stimuleren van dialoog tussen erfgoedorganisaties en creatieve makers staat voorop. Erfgoedcel Brugge en Handmade in Brugge (De Republiek) zorgen samen voor de verbinding.

- In 2022 gaat de **Praalstoet van de Gouden Boom** opnieuw uit. Brugge Plus ontwikkelt een geactualiseerd artistiek concept, waarbij de eerder statische evocatie wordt hertaald tot een levendige parade.
- Brugge kent een actieve **beiaard-cultuur**. De stadsbeiaarder en de Brugse Klokkenspelvereniging zetten samen met Cultuurcentrum Brugge en Musea Brugge in op een gevarieerd programma aan concerten, met ruimte voor experiment en cross-overs.

De **Collectie Brugge** bestaat uit de brede waaier aan kunst- en erfgoedobjecten die eigendom zijn van het Stadsbestuur en beheerd worden door de stedelijke cultureel-erfgoedorganisaties. Het rijke en gelaagde Brugs erfgoed, zowel roerend, onroerend als immaterieel, kan ook het uitgangspunt zijn voor nieuwe artistieke creaties. Het is belangrijk om hierbij niet vast te zitten in het verleden, maar kunstenaars de kans te geven om het **erfgoed als grondstof** aan te wenden, het zich toe te eigenen en het te actualiseren.

- Het **Reiefestival** 2023 worden opgezet als een creatiefestival, gekoppeld aan het centrale thema 'Geloof'. Via een open oproep kunnen podiumkunstenaars uit diverse disciplines hun artistiek voorstel uitwerken.

STEIGER 11:

INTERNATIONALE KANSEN

Brugge verwelkomt als cultuurtoeristische topbestemming bezoekers uit alle werelddelen. Dit biedt kansen om ook de **internationale stadsbezoeker** te laten proeven van het **kunsten- en cultuuraanbod**. Hierbij kan verder gebouwd worden op succesvolle bestaande trajecten, maar zeker ook nieuw potentieel aangeboord worden.

Als werelderfgoedstad vormt het **bouwkundig erfgoed** en de inbedding ervan in de stad één van de hoofdredenen om Brugge te bezoeken. Daarbij wordt het meer en meer belangrijk om de kracht en de ziel van onroerend erfgoed bloot te leggen, via betekenisvolle activiteiten en ontmoetingen.

- De Brugse kunsten- en cultuurhuizen zijn hierbij essentiële partners, omdat ze **erfgoedplekken mee tot leven** kunnen brengen vanuit hun artistieke zoektochten. Het Reiefestival belooft dit potentieel ten volle te verkennen.
- Het creëren van artistieke producties op locatie, of het inschakelen van **monumentale sites als toonplekken** tijdens festivals zorgt voor een andere cultuurbeleving. Diverse kunsten- en cultuurorganisaties willen hier verder mee aan de slag.

Binnen Musea Brugge, Openbare Bibliotheek Brugge en het Stadsarchief Brugge worden **erfgoedcollecties met internationale uitstraling** bewaard. Zoals al benadrukt bij steiger 10 is er heel wat potentieel om verder in te zetten op de kruisbestuiving tussen de Collectie Brugge en de werking van de Brugse kunsten- en cultuurorganisaties. Dergelijke werking kan zowel een lokaal, nationaal als internationaal publiek beroeren.

In Brugge is er een sterke **belevingskern rond oude muziek** (zie ook steiger 3), die ook internationaal is gekend. Het MA Festival geniet als oudste festival ter wereld rond oude muziek een sterke reputatie. Anima Eterna Brugge en Vox Luminis staan jaarlijks op belangrijke internationale podia. Met 'Bruges? Sounds great!' werd een geslaagde internationale campagne op touw gezet, samen met Visit Bruges. Die internationale renommée rond oude muziek en polyfonie kan nog verder uitgespeeld worden, met het Concertgebouw Brugge als uitvalsbasis.

Via de samenwerking '**Dans in Brugge**' (Concertgebouw Brugge, Cultuurcentrum Brugge & KAAP) bouwde Brugge een kwalitatief presentatieplatform voor hedendaags dans, met 'December Dance' als belangrijkste uitgangsbord. Dit kan nog sterker internationaal als een artistieke trekpleister gepresenteerd worden.

Bovenal wijzen de Brugse cultuur- en kunstorganisaties op het belang om Brugge internationaal ook als levendige cultuurstad te profileren, met de **kunst- en cultuurhuizen als dynamische hotspots** waar kunst en ontmoeten samen komen. Zo kan een stadsbezoeker last-minute nog een voorstelling of concert meepikken of genieten van een goede film. Een goede communicatieve ondersteuning vanuit het Stadsbestuur is hierbij aangewezen.

POSTSCRIPTUM:

EXTRA GESPREKSSTOF

In de gesprekken die we voerden met de Brugse kunsten- en cultuurorganisaties zijn talrijke onderwerpen aan bod gekomen. Bij het bundelen viel op dat enkele onderwerpen grotendeels buiten beeld zijn gebleven. In dit Postscriptum pikken we ze op; als verder te verkennen gesprekspunten en mogelijke steigers voor de toekomst.

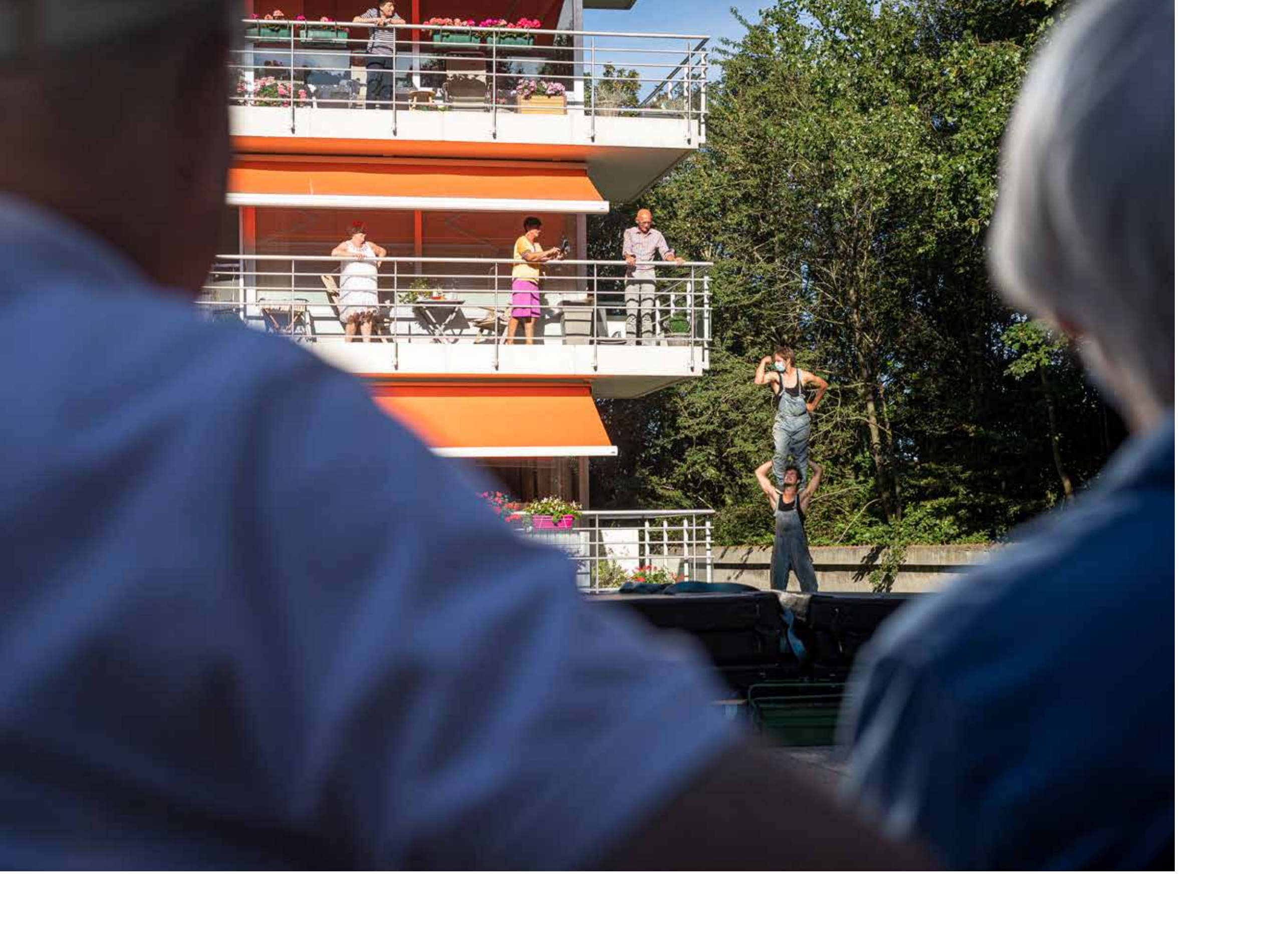
Een eerste onderwerp dat we graag aanstippen is de **positie van individuele kunstenaars** binnen het Brugse ecosysteem. Welke relaties zijn er momenteel tussen kunsten- en cultuurorganisaties en individuele kunstenaars? Welke aanpak loont er, en hoe sterk verschillend is die per disciplines? Extra inzichten hierrond verzamelen is wenselijk, om de individuele kunstenaar als hoeksteen van ons artistiek ecosysteem ten volle te betrekken.

Een tweede aandachtspunt is het bekijken van **Brugge vanuit de regio**. Brugge is de centrumstad van het arrondissement Brugge. De bovenlokale ruimte wint steeds meer aan belang. Met de indeling van Vlaanderen in referentieregio's krijgt dit afstemmingsniveau duidelijker grenzen. Het is belangrijk dat Brugse kunsten- en cultuurorganisaties ook nadenken over hun bovenlokale uitstraling en werking. Tijdelijke projecten kunnen hier als barometer dienen om de culturele temperatuur in de Brugse regio uit te diepen.

Tenslotte merken we op dat **kunst- en cultuureducatie** in deze landschapsnota - ongewild - onvoldoende zichtbaar zijn, hoewel er in Brugge talrijke succesvolle wisselwerkingen tussen cultuur en onderwijs worden gelegd. Het is belangrijk om als Brugse cultuur- en kunstenscène blijvend in te zetten op een gevarieerd educatief aanbod voor de doelgroep kinderen en jongeren, zowel in schoolcontext als daarbuiten. Want kunst- en cultuureducatie nodigt uit om cultuur vanuit meerdere perspectieven te bekijken en hierop te reflecteren. Het vormt een cruciale stimulans voor verdere cultuurbeleving en mogelijk creatie.

Lined writing area for page 74.

Lined writing area for page 75.

GESPRESKSPARTNERS

De Cel Cultuurbeleid ging met volgende vertegenwoordigers uit de Brugse kunsten- en cultuurscène in gesprek: Anima Eterna Brugge, Avansa regio Brugge, B.E.E.N, Brugge Plus, Bryggen Bruges Strings, Cactus Muziekcentrum, Cinema Lumière, Circusatelier Woesh, Concertgebouw Brugge, Cultuurcentrum Brugge, De Batterie, De Republiek, De Snuffel, DO vzw, Het Entrepot, Fayard Pop-up Cinema, KAAP, Kuma Anime, Kunstenal, MA Festival, MOOOV, Musea Brugge, Openbare Bibliotheek Brugge, Pelliculot, Razor Reel, Schepen van Cultuur Nico Blontrock.

Deze gesprekken vonden plaats tussen februari en mei 2021. Dit tijdstip is om verschillende redenen belangrijk:

- 2021 bevindt zich midden in de beleidsperiode 2019-2024 van het Brugs stadsbestuur, wat een goed moment is voor een tussentijdse analyse van het beleidsprogramma 'Brugge Cultuurstad'.
- 2021 is een indienjaar voor structurele subsidiëring op het vernieuwde Kunstendecreet, en dit voor de periode 2023-2027.
- In april 2021 lanceerde de Vlaamse Regering de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed, als voorbode voor de indienronde voor structurele subsidiëring binnen het Cultureel-Erfgoeddecreet eind 2022 voor de periode 2024-2028.
- Het moment van bevraging is niet los te koppelen van de corona-pandemie die de werking van het Brugse kunsten- en cultuurveld in zijn greep hield en ook de volgende jaren een blijvende impact zal hebben.

Deze landschapsnota werd ook voorgesteld aan en besproken met de Sociaal-Culturele Raad Brugge.

De opbouwende bedenkingen uit hun advies worden meegenomen in de verdere opvolging.

Aan alle gesprekspartners: bedankt voor de boeiende gesprekken, de aanvullingen en verfijningen, de appreciatie én bovenal het gedeelde enthousiasme om hiermee verder aan de slag te gaan.

COLOFON

Een uitgave van Cel Cultuurbeleid Brugge.

Gesprekken: Steven Slos & Lothar Casteleyn

Coördinatie en redactie: Lothar Casteleyn

Beeldredactie: Matthias Desmet, Cel fotografie Stad Brugge

Vormgeving: Communicatie & Citymarketing, Cel creatie, Stad Brugge

Realisatie: Stadsdrukkerij Stad Brugge

Heb je nog vragen of suggesties?

Neem contact op met de Cel Cultuurbeleid Brugge, Sint-Jakobsstraat 36, 8000 Brugge of via cultuurbeleid@brugge.be.

Wil je deze brochure graag in digitale versie raadplegen: neem een kijkje op de webpagina www.brugge.be/cultuurbeleid.

In deze landschapsnota maken we voor de titels gebruik van het digitaal lettertype 'Colard Mansion'. Deze Brugse drukker van luxeboeken hanteerde in de vijftiende eeuw een bijzondere typografie. Letterontwerper Jo De Baerdemaeker ontwierp in 2018 een nieuwe letter als hommage aan deze Brugse pionier in gedrukte boeken en prenten.

V.U. Colin Beheydt, Algemeen Directeur Stad en OCMW Brugge, Burg 12, 8000 Brugge

Brugge, juni 2021

Heel wat professionele organisaties zetten zich dagelijks in om Brugge als kunsten- en cultuurstad verder op de kaart te zetten.

De Cel Cultuurbeleid Brugge ging met hen in gesprek, op zoek naar gezamenlijke aandachtspunten en toekomstdromen. Die werden vastgelegd in elf steigers, waar het Brugse kunsten- en cultuurveld en het stadsbestuur samen mee aan de slag gaan.

Hoe? Dat leest u in dit magazine.

www.brugge.be/cultuurbeleid

